

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Agnieszka Puzio-Dębska

Wystawa plenerowa NIEPODLEGŁA ^100 w parku miejskim

Publikowane od
08.05.2018 13:18:39

NIEPODLEGŁA ^100

Na drodze ku Niepodległej oraz w obronie i umacnianiu
odzyskanej wolnej Polski.
Mława i jej okolice w latach 1914-1920

Wielka Mława w guberni płockiej zaboru rosyjskiego była przed wybuchem I wojny światowej przynajmniej tym, co się miastem. I sierpnia 1914 roku Niemcy wypowiedziały wojnę Rosji. Bardzo wiele ców Mławy i regionu mławskiego było żołnierzami armii rosyjskiej, a ta część Mazowsza Północnego stała się terenem walk Rosjan z Niemcami. Mława kilkakrotnie przechodziła z rąk jednej walczącej o rąk drugiej. Sytuacja zmieniła się diametralnie w lecie 1915 roku, gdy potężna ofensywa wojsk ich wyparła Rosjan daleko na wschód. W sierpniu 1915 roku zakończyło się staletnie panowanie na Mazowszu. Mazowsze znalazło się pod okupacją niemiecką. Ważne dla kształtowania postaw znych było stacjonowanie na Mazowszu oddziałów Legionów Polskich. Setną rocznicę śmierci Kościuszkę, która przypadała na dzień 15 października 1917 roku, bardzo uroczysto obchodzono na pobłockich. Ta rocznica przyniosła wiele tablic, pomników i utworów literackich. O patriotycznej i obywatelskiej postawie mławian w 1917 roku świadczą tablice na fasadzie mławskiego Świątyni Trójcy wspomniawszy naszą rocznicę śmierci Kościuszkę i strajmy na Wilce w Mławie z inicjatywą kłębka ignacego Kłębowski kapitan Kłębowski.

Ratusz w Mławie

Wschodnia strona Starego Rynku w Mławie

Dworzec kolejowy w Mławie

Mława, ul. Ogrodowa

Polska Organizacja Wojskowa po aresztowaniu przez Niemców w dniu 22 lipca Józefa Piłsudskiego przeszła do konspiracji i działała na Mazowszu przekładając. Po akcji Polskiej Organizacji Wojskowej na posterunek żandarmerii niemieckiej w Strzegowie wyrokiem niemieckiego sądu wojkowego z 26 października 1918 r. pięciu bardzo młodych powoiaków na karę śmierci. Rozstrzelano w Mławie Czesława Łuksa, Jana Nitowskiego, Bernarda Otzewskiego i Jana Tarnow. Pogrzeb przerodził się w ogromną manifestację, której rozmiarzy przeraził. Rozstrzelani powoiacy spoczywają w zbiorowej mogile na cmentarzu parafialnym. 11 listopada 1918 roku powoiacy w Mławie rozbrajali żołnierzy niemieckich. Pamiętnego dnia i w Mławie rozdziła się ta niepodległa Polska. 12 listopada podczas eskortowania żandarmerii niemieckich do granicy z Prusami Wschodnimi zastrzelony w Mławie przez jednego z żandarmerii siedemnastoletni Klemm Soltalski, uczeń gimnazjum mławskiego, harcerz i członek plutonu szkolnej Organizacji Wojskowej w Mławie. Jego grób na cmentarzu parafialnym w Mławie mławian ważnym miejscem pamięci narodowej. Stacja kolejowa w Mławie po 11 listopada 1918 roku obok stacji granicznych w Sonowcu, Skarżymowie i Aleksandrowie Kąkolewskim bardzo ważnym elementem ewakuacji Niemców. Józef Piłsudski i Warszawa i innych miast pobłockich. Do niemieckich nakrótka dróg ewakuacji z Warszawy była linia kolejowa do Mławy. Kolejowa w Mławie przyjechał 16 listopada 1918 roku z Warszawy orząd z Generałem Gubernatorstwa Warszawskiego. Oddziałów z dnia polski niemieckie składali na linie na stacjach granicznych. Brak tu trafiła do pobłockich oddziałów wojskowych. Za stacją kolejową w Mławie odstawiono 9 tyzery karabinów i 120 karabinów maszynowych, około 2 milionów naboju, granatów, płaszczy i łuski białe. W następnych kilku latach żołnierze z Mławy i powiatu mławskiego walczyli o granic odradzającego się państwa i stawali się odczynkami niepodległości. Największą próbą dla Polski w walce o odzyskanie niepodległości była wojna z Rosją bolszewicką w latach 1919-1921. 1920 roku świątko, armowa była zajęta się tak na Mazowszu Północnym od 10 do 21 sierpnia 1920 roku była zajęta przez bolszewików.

Historia naszego kraju
to nie tylko walki
i zwycięstwa
to również trudne chwile
i wielkie poświęcenie
które stały się częścią
naszej historii
i przetrwały do dzisiaj

W 100-lecie 100-lecie

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum

NIEPODLEGŁA 100

Wzniesiony kościół parafialny z 1754 r. wzniesiony św. Stanisława w Żurawniku koło Mławki. Odpowiadano w nim były od 1914 - 1915 soboty i niedziela poboru dla oddziałów niemieckich.

Napiętki w Prusach Wschodnich leżące tuż przy granicy z zaborem rosyjskim. Rosyjskie przejście graniczne

Granica rosyjsko - pruska w Mławce

Patrol niemieckich huzarów pod I

Kościół ewangelicki w Działdowie w Prusach Wschodnich zniszczony przez Rosy

Fierwsza przegrana huzarów rosyjskich z dragonami pruskimi pod Mławą 2 sierpnia 1914 r. (20 lipca 1914 r. według kalendarza juliańskiego)

Żołnierze niemieccy na podwórzu chłopskiej zagrody w powiecie mławskim

Współka na Mazowszu Północnym blisko granicy z Działdowem w Prusach Wschodnich

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum powstają w dniach

NIEPODLEGŁA ^100

Hotel „Kling” w Iławie zony po walkach koło Działdowa

Działdowo po działaniach wojennych w 1914 roku

Bawarski szpital polowy w Mławie. Przed nim kolumna sanitarna

Ulica Działdowska w Mławie w latach I wojny Na pierwszym planie żołnierze niemie

Ruiny kościoła „Zam Forsten Bismarck” w Iławie w Prusach Wschodnich

Mławie w latach I wojny światowej, stacja niemieckich wojsk załazowych

Pracownia zniszczony podczas I wojny światowej

Widok na park miejski i kościół w Mławie

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum powstają w dniach

NIEPODLEGŁA 100

Foczekalnia na dworcu kolejowym w Mławie przekształcona podczas I wojny światowej na kaplicę dla żołnierzy niemieckich. Ambona została umieszczona w klaszku

Stary Rynek w Mławie podczas I wojny światowej

Budynek na Starym Ryнку w Mławie, siedziba rosyjskiego Zarządu Powiatowego w Mławie, a po zajęciu Mławy przez Niemców niemiecka poczta polowa

Żołnierze niemieccy kupują na ulicy w Mławie

Żołnierze niemieccy na Starym Ryнку w Mławie

Oddziały niemieckie na Starym Ryнку w Mławie

Jedyn rosyjski pod eskortą niemiecką na Starym Ryнку w Mławie, przed wywózką z miasta

Soldaty niemieckie w Mławie

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

NIEPODLEGŁA ^100

niński, syn Stanisława Kamińskiego, skarża z Mławy. Peowiak, a następnie kawalerzysta 1ku ułanów Legionów Polskich, potem w I pułku św odrodzonego Wojska Polskiego

Sztab niemieckiego gubernatorstwa wojakowego w Mławie w czasie I wojny światowej. W pierwszym rządzie w środku siedzi generał porucznik von Loos, gubernator wojakowy mławski.

Niemiecka pieczęć miasta Mławy z okresu I wojny światowej

Zawładzenie z Wojakowego Biura Historycznego w Warszawie dla Lucjana Osleckiego mieszkańca wsi Chądźny Krusze lub Chądźny Kukki w gminie Strzegowo, potwierdzające jego czynną służbę w Polskiej Organizacji Wojakowej od 1 maja 1917 roku do 10 listopada 1918 roku

W Generalnym Gubernatorstwie Warszawskim

1917 gminę Warszawę gubernatorstwa wojakowego w Czarnobylu, Kallisz, Ładzi, Łomży, Łukomlu, Mławie, Płocku, Siedlacz, Sieradźkach i Włocławku

Wojny w Strzegowie w latach I wojny światowej. 17 października 1918 roku członkowie Polskiej Organizacji Wojakowej przeobrażeni w pułk (sędziarstwo) niemieckiej w Strzegowie, zabijając jednego sędziarza, a innego raniaj. Osiemka ranny podczas tej akcji sędziarstwo niemieckie. Buletyn Nijgowiki z placówki POW w Strzegowie zmarł wkrótce po ataku na Niemców

Pałac cesarza Wilhelma II w 1917 roku w Mławie

Ulica na ratowni w Mławie w dniu 3 listopada 1918 roku. W niedzielę 3 listopada 1918 roku gubernatorstwo gubernatorstwa, austriacki w Łobitulu, niemiecki w Warszawie w imieniu cesarza Franciszka Józefa I Wilhelma II ogłosił powstanie „rosyjskiego państwa wyłanych” i „w łączności z obu sprzymierzonymi socjalistami”

Most na Wkrze w Strzegowie

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

NIEPODLEGŁA 100

Dyplom odznaczenia
Zbyszynskiego Medalem Niepodległości

Zaświadczenie Zarządu Koła
Powiatowego Związku Powstańców w Mławie
dla Walentego Zbyszynskiego

Medal Niepodległości

Legitymacja odznaczenia Walentego Zbyszynskiego
Medalem Niepodległości

Zaświadczenie Komisji Kwalifikacyjnej
Polskiej Organizacji Weteranów
przy Wojtkowym Starcie Mławy
dla Walentego Zbyszynskiego z 23 listopada 1938 roku

Dyplom odznaczenia Medalem Niepodległości
Józefa Piłsudskiego, powstańca z 1831

Legitymacja Związku Powstańców Walentego Zbyszynskiego z Mławy

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum przy ul. Piłsudskiego 10

NIEPODLEGŁA ^100

Mławianin Stanisław Miączynski,
wymigrował do Stanów Zjednoczonych,
skąd został żołnierzem Armii Polskiej we Francji,
co Błękitna Armia generała Józefa Hallera.
Weterani walczyli w Włocławku do Włocławka.
Stanisław Miączynski z bratem obojźmi dostawali
(arch. Zbigniewa Wawrzyńskiego)

Nadanie w mławie w Mławie

Dyplom odznaczenia Kazimierza Janczyka
Kryzys Niepodległości. Janczyk był żołnierzem
armii działającej w powstaniu
i narodowym na Mazurach i Warmii.
Od 1928 roku razem z rodziną mieszkał w Mławie

Stanisław Miączynski
(arch. Zbigniewa Wawrzyńskiego)

Pocztówki Polonii amerykańskiej wysłane do Mławy

Stefania Miączynska, żona Stanisława Miączynskiego
(arch. Zbigniewa Wawrzyńskiego)

Portret kombatanta
Kazimierza Stanisława Miączynskiego
w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej
w Mławie

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownice muzeum przy ul. Piłsudskiego 10

NIEPODLEGŁA 100

Wierze odrodzonego Wojska Polskiego
Tury Mały w powiecie mławskim

Trzej żołnierze polscy z okrain
wojny polsko – bolszewickiej.
Pierwszy z prawej Robert Radowski

Trzej żołnierze polscy. Pierwszy
z prawej Bronisław Purzycki

Karimierz Żurkowski, gimnazjalista mławski,
ochotnik podczas wojny polsko – bolszewickiej
w 1920 roku. Maturzysta z 1922 roku

Adrian Chelmicki, uczeń
gimnazjum mławskiego, ochotnik
podczas wojny polsko – bolszewickiej z 1920
Maturzysta z 1924 roku

Bronisław Purzycki z Turzy Małej
w powiecie mławskim

Aleksander Szwałki, profesor
gimnazjum mławskiego i trzy uczniowie
gimnazjum: Ryszard i Jan Zdanowscy, Roman Karłowicz – żołnierze
Armii Ochotniczej w 1920 roku

Tallica w Gimnazjum Pasternaków
m. Stanisława Wyspiańskiego w Mławie opalona
24 wychowanków szkoły, którzy pogali
w walkach o niepodległość Polski w latach 1914 -

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Pracownica muzeum powołana do życia

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/arttykul/wystawa-plenerowa-niepodlegla100-w-parku-miejskim>